

ເພື່ອຮັບປະກັນທາງດ້ານສະບຽງອາຫານ ແລະ ໂພຊະນາການໃຫ້ແກ່ຊາວ
ກະສິກອນໃນເຂດບ້ານເປົ້າໝາຍຂອງໂຄງການກະສິກໍາເພື່ອໂພຊະນາການ

ກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້

ປື້ມຄູ່ມືສິ່ງເສີມເຕັກນິກ

ການປູກເຫັດ

ບ້ານໂພນໄຊ ເມືອງໄຊເສດຖາ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ສ ປປ ລາວ.
Phonexay village, Saysettha district, Vientiane Capital,
Lao PDR.
ໂທ: +856 20 416 556
Fax: +856 20 416 556
E-mail : ssfsn.project@gmail.com
ເວັບໄຊ້: www.afn.gov.la

ໂຄງການກະສິກໍາ ເພື່ອໂພຊະນາການ

ມັງກອນ, 2019

ເອກະສານອ້າງອີງ

ການປູກເຫັດ ຄົບວົງຈອນ, ສະຖາບັນວິໄຈວິທະຍາສາດ ແລະ ເທດໂນໂລຍີ
ປະເທດໄທ ປີ ພ,ສ 2543.

ການປູກເຫັດ ຄົບວົງຈອນຂອງຝາມເຫັດຊ່າງແດງ .

ຄູມິການປູກເຫັດສາລະພັດເຫັດ,ໂຄງການປູກເຫັດເສດຖະກິດ,ສູນສຶກສາການ
ພັດທະນາ ຫ້ວຍຮ່ອງໄຄ້, ຊຽງໄໝ່.

ສວນເຫັດ ຣຸ ຈີຣາ ເລກທີ 138 ໝູ່ 10 ບ້ານກາງດົງ, ກາລະສິນ.

ຊົມລົມການປູກເຫັດສາກົນ ປີພົມ ພ,ສ 2541.

ວັດຊະລິນ ສາລະວິດ ວິທະຍາເຂດກາລະສິນ.

ອານິນ ເອື້ອຕະກຸນ 2530 ການຜະລິດເຊື້ອເຫັດ, ແສງທະວີການພິມ ບາງເຂນ
ກທມ.

Mushroom Growers' Handbook,Oyster Mushroom Cultiva
tion from KOREA,2004 .

5. ການຄິດໄລ່ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບ

ຂໍ້ແນະນຳ

ຕາຕະລາງທີ3: ໄລ່ລຽງເສດຖະກິດການປູກເຫັດນາງລົມ 1,000 ຖົງ

ໂຮງເຮືອນ(ຕາແມັດ)		1			
ໄລຍະການເກັບກ່ຽວ (ເດືອນ)		12	ເຕັກນິກນຳສະເໜີ		
ຜົນການຜະລິດ					
ຈຳນວນຜົນຜະລິດຂາຍ					
		ຫົວໜ່ວຍ	ຈຳນວນ	ລາຄາ	ມູນຄ່າ
				ກີບ	ກີບ
ຜົນຜະລິດ	ເຫັດ	ກິໂລ	225	18,000	4,050,000
ຜົນຜະລິດ/ລາຍຮັບ					4,050,000
2. ປັດໃຈການຜະລິດ					1,381,000
<i>(ທຶນໝູນວຽນ)</i>					
ຖົງກອນເຫັດ		ກ້ອນ	1,000	1,381	1,381,000
2. ທຶນຄົງທີ່					720,000
ໂຮງເຮືອນ		ຫຼັງ	1	1,000,000/2ປີ	500,000
ຝຸ່ຍ, ປອກຄໍຢາງ, ຕະກຽງ, ແຜນຢາງ, ບັງຊິດນໍ້າຫິດເຫັດ, ຕາໜ່າງເຫຼັກ		ຊຸດ	1	220,000	220,000
ຕົ້ນທຶນລວມ					2,101,000
ກຳໄລ (ລາຍຮັບ-ຕົ້ນທຶນ)					1,949,000

ປຶ້ມຄູ່ມືສະບັບນີ້ແມ່ນໄດ້ພັດທະນາຂຶ້ນມາຕາມພາລະບົດບາດຂອງກົມສິ່ງເສີມເຕັກນິກ ແລະ ປຸງແຕ່ງກະສິກຳໄດ້ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນທິມງານ ຂອງສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າ ກະສິກຳ, ປ່າໄມ້ ແລະ ພັດທະນາຊຸມນະບົດ. ຈຸດປະສົງເພື່ອແນ່ໃສ່ ສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ພະນັກງານວິຊາການຂັ້ນເມືອງ, ສູນບໍລິການເຕັກນິກກະສິກຳ, ກຸ່ມບ້ານ ແລະ ຊາວກະສິກອນດ້ານສິ່ງເສີມການປູກເຫັດ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ໂຄງການໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້.

ປຶ້ມຄູ່ມືດັ່ງກ່າວໄດ້ຖືກພັດທະນາ ແລະ ປັບປຸງໃຫ້ແທດເໝາະໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງ ໂຄງການ ກະສິກຳເພື່ອ ໄພຊະນາການ ໂດຍມີການຮ່ວມມືກັບນັກວິຊາການສະເພາະດ້ານ ແລະ ພະນັກງານປະສານຂອງໂຄງການ NAFRI/DAEC ເພື່ອພັດທະນາມາເປັນເຄື່ອງມືໃຫ້ແກ່ພະນັກງານຂັ້ນແຂວງ, ເມືອງ ສາມາດຖ່າຍທອດໄປເຖິງຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງຊາວກະສິກອນໃນພື້ນທີ່ເປົ້າໝາຍໂຄງການ.

ຂຽນ ແລະ ຮຽບຮຽງໂດຍ:

ເກັ່ງຄຳ ບຸບຜານິເວດ, ຫົງ ສິດທິວິງ ແລະ ວຽງໄຊ ໄພຕະກຸນ

ອອກແບບ ແລະ ຈັດໜ້າໂດຍ:

ອຸໄລທຳ ລາຊະສິມມາ

ຜູ້ກວດແກ້:

ສິມໄຊ ສີສານິນ, ຄຳພອນ ມູນລະໄມ ແລະ ສຸກສະຫວັນ ສີຫານຸວິງ

ສາລະບານ

	ໜ້າ
ຂໍ້ແນະນຳ	3
ສາລະບານ	4
ຄຳນຳ	5
1. ຄວາມສຳຄັນຂອງເຫັດຕໍ່ສຸຂະພາບທາງດ້ານໂພຊະການ	6
2. ຂັ້ນຕອນການປູກເຫັດນາງລົມ ແລະ ນາງຝາ	6
3. ບັນຫາທີ່ພົບເຫັນໃນການປູກເຫັດນາງລົມນາງຝາ	18
4. ພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ສັດຕູຂອງເຫັດ	19
5. ການຄິດໄລ່ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ ແລະ ລາຍຮັບ	22
ເອກະສານອ້າງອີງ	23

4.2 ແມງໄມ້ສັດຕູຂອງເຫັດ

4.2.1 ໜູ ແລະ ແມງສາບ

ໜູ ແລະ ແມງສາບ ເລີ້ມເຂົ້າທຳລາຍຕັ້ງແຕ່ຖົງກອນເຊື້ອ ແລະ ເປັນດອກເຫັດ, ມາກັດກົນຖົງເຫັດ ແລະ ເຮັດໃຫ້ເຊື້ອພະຍາດເຂົ້າທຳລາຍຖົງເຫັດ, ວິທີການກຳຈັດແມ່ນໃຊ້ກັບໃສ່ໜູ, ຖ້າແມ່ນແມງສາບຕອ່ຽງກຳນໃນເວລາກາງຄືນແລ້ວຂ້າຖິ້ມ ແລະ ຫ້າມເດັດຂາດບໍ່ໃຫ້ໃຊ້ຢາປາບສັດຕູຜິດຂ້າແມງໄມ້ ແລະ ຢາຂ້າໜູ ເພາະມັນຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ການບໍລິໂພກເຫັດ.

4.2.2 ໂຕໄຮ

ໂຕໄຮຈະດູດກົນນ້ຳລ້ຽງເຊື້ອເຫັດ ແລະ ດອກເຫັດເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດລົດລົງ, ພົບວ່າການລະບາດຂອງໂຕໄຮແມ່ນມີຫລາຍ, ເມື່ອຄວາມຊຸ່ມບໍ່ພຽງພໍມັນຈະເກີດ, ສະນັ້ນຈຶ່ງໃຫ້ຄວາມຊຸ່ມສະໝ່ຳສະເໝີ, ວິທີກຳຈັດໄຮແມ່ນຕອ່ຽງເຮັດຄວາມສະອາດຢູ່ສະເໝີ ແລະ ປອ່ຽງກັນບໍ່ໃຫ້ຜິ້ນໂຮງເຮືອນແຫ່ງເກີນໄປ, ສິ່ງສຳຄັນບໍ່ຕອ່ຽງໃຊ້ສານເຄມີເພາະເປັນອັນຕະລາຍແກ່ຊີວິດໄດ້.

4.2.3 ແມງໜີ້ເຫັດ

ແມງໜີ້ເຫັດເກີດກັບດອກເຫັດທີ່ມີອາຍຸຫລາຍເຮົາຈະສັງເກດເຫັນແມງໜີ້ ຈະຕອມ ແລະ ວາງໄຂ່ໃສ່ກາຍເປັນຕົວໜອນ ແລະ ແຜ່ພັນເມື່ອພົບເຫັນຈະຕອ່ຽງນຳຖົງເຊື້ອເຫັດອອກຈາກເຮືອນປະມານ 1 ກິໂລແມັດ.

ວິທີແກ້ໄຂ ເຮັດສຸຂະພາບໄມໂຮງເຮືອນ, ຈຸກສຳລິຕ້ອງຫນຶ່ງຂ້າເຊື້ອ ແລະ ປິດໃຫ້ແຫນ້ນດີຄວນໃຊ້ເຈ້ຍອັດປາກເວລາເຂ່ຍເຊື້ອແລ້ວ.

4.1.2 ລາເມືອກ

ລາເມືອກມັກຈະພົບເຫັນໃນຖົງກອນເຊື້ອທີ່ຈະໃກ້ໝົດອາຍຸແລ້ວກໍ່ຈະມັກມີລາເມືອກເກີດຂຶ້ນ, ລາເມືອກຈະມີສີເຫຼືອງຄຸມດອກເຫັດ, ສ່ວນ ຫລາຍມັກຈະເກີດຂຶ້ນກັບເຫັດຫູໜູ ແລະ ເຫັດທິປູກໃສ່ທອ່ນໄມ້, ຖ້າ ຫາກວ່າພົບເຫັນຕ້ອງນຳຖົງກອນເຊື້ອອອກຈາກເຮືອນປູກເຫັດທັນທີ.

ການເກັບດອກເຫັດນາງລົມ ແລະ ປົວລະບັດຮັກກ້ອນເຊື້ອ

ການເກັບດອກເຫັດນາງຝາ ແລະ ປົວລະບັດຮັກກ້ອນເຊື້ອ

ຄຳນຳ

ເຫັດທຸກຊະນິດແມ່ນຈັດເຂົ້າໃນກຸ່ມພືດຜັກ ທີ່ຄົນເຮົານຳມາປຸງແຕ່ງເປັນອາຫານປະຈຳວັນ. ເຫັດມີສອງກຸ່ມຄືເຫັດທຳມະຊາດທີ່ເກີດຂຶ້ນຕາມລະດູການໃນແຕ່ລະທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ເຫັດທີ່ນຳມາປູກເພື່ອບໍລິໂພກ ແລະ ຂາຍເປັນສິນຄ້າ. ແຕ່ບັນຫາປະຈຸບັນນີ້ ເຫັດທີ່ເກີດຕາມທຳມະຊາດ ທີ່ຊາວກະສິກອນເຮົາເຄີຍບໍລິໂພກກັນມານັ້ນ ຢູ່ບາງທ້ອງຖິ່ນເກີດມີ ສານພິດຕົກຄ້າງ. ປະຊາຊົນຢູ່ຊົນນະບົດ ທີ່ເຄີຍບໍລິໂພກເຫັດທຳມະຊາດ ໄດ້ເກັບເຫັດດັ່ງກ່າວມາປຸງແຕ່ງເປັນອາຫານໃນຄອບຄົວ ແລະ ເຫລືອກິນກໍເອົາຂາຍເອົາເງິນ. ເປັນເຫດເຮັດໃຫ້ຫລາຍຄົນເບື້ອ ແລະ ເສຍໄດ້ຊີວິດຍ້ອນບໍລິໂພກເຫັດດັ່ງກ່າວນັ້ນ.

ການສົ່ງເສີມການປູກເຫັດນາງລົມ ນາງຝາ ໄດ້ເປັນທາງເລືອກໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ ປະຊາຊົນ ແລະ ຜູ້ທີ່ສົນໃຈໃນການປູກເຫັດ ຫັນມາໃສ່ໃຈດ້ານສຸຂະພາບກິນອາຫານທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ສີດ, ສະອາດ, ປອດໄພ ແລະ ບໍ່ມີສານພິດຕົກຄ້າງ. ປຶ້ມຄູ່ມືສົ່ງເສີມການປູກເຫັດ ສະບັບນີ້ ໄດ້ປັບປຸງ ແລະ ພັດທະນາຂຶ້ນມາຕາມຄວາມເປັນຈິງໃນປັດຈຸບັນ ທີ່ໂຄງການ ຄຳປະກັນສະບຽງອາຫານ, ໂພຊະນາການ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງຕະຫລາດ.

ເນື້ອໃນປະກອບມີ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງດິນຟ້າອາກາດ ແລະ ການປັບຕົວດ້ານກະສິກຳ, ຄວາມໝາຍ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງການປູກເຫັດນາງລົມ, ຂັ້ນຕອນການປູກເຫັດນາງລົມ, ຜົນປະໂຫຍດຂອງການປູກເຫັດ,

1. ຄວາມສໍາຄັນຂອງເຫັດຕໍ່ສຸຂະພາບ ທາງດ້ານໂພຊະການ

ເຫັດມີຄຸນປະໂຫຍດທາງດ້ານອາຫານສູງໂດຍສະເພາະທາດໂປຼຕີນ, ຄາໂບໄຮເດດ ແລະ ວິຕາມິນບໍ່ໜ້ອຍ ນອກນີ້ເຫັດຍັງໃຫ້ປະລິມານແຮ່ທາດຫຼາຍຊະນິດເຊັ່ນ:ທາດແຄນຊຽມ, ຝິດສະຝັຣັດ, ໂປຼຕາຊຽມ ແລະ ມີຜະລິງງານຂ້ອນຂ້າງສູງ,ການຮັບປະທານເຫັດສາມາດປ້ອງກັນພະຍາດເລືອດຈາງ,ຫລຸດຜ່ອນຄວາມດັນສູງ.

2. ຂັ້ນຕອນການປຸກເຫັດນາງລົມ ແລະ ນາງຝ້າ

2.1 ຂັ້ນຕອນການຄັດເລືອກສະຖານທີ່ປຸກສ້າງໂຮງເຮືອນປຸກເຫັດ

ນາງລົມ

ເຫັດນາງລົມ - ນາງຝ້າ ຈະເລີນເຕີບໂຕໄດ້ດີໃນໄລຍະເປັນດອກໃນບ່ອນອາກາດທີ່ມີຄວາມຊຸ່ມສູງ 80% ຂຶ້ນໄປຈຶ່ງຈໍາເປັນຕ້ອງສ້າງໂຮງເຮືອນໄວ້, ເພື່ອເກັບຄວາມຊຸ່ມ,ພາຍໃນໂຮງເຮືອນເຮັດເປັນຊັ້ນຫລືເປັນຮ້ານບໍ່ຕ້ອງກໍານົດຮູບແບບຕາຍຕົວກໍໄດ້ພຽງແຕ່ວ່າງຖືງກອນເຊື້ອໃຫ້ໄດ້ຫລາຍຖືງ ແລະ ສາມາດເກັບດອກເຫັດໄດ້ຢ່າງສະດວກ ແລະ ຫົດນໍ້າໄດ້ສະດວກ, ລັກສະນະຂອງໂຮງເຮືອນອາດເປັນໂຮງເຮືອນຂະໜາດໃຫຍ່ຫລືຂະໜາດນ້ອຍກໍໄດ້, ຫລັງຄາມຸງດ້ວຍຫຍ້າແອ້ມດ້ວຍຝາໄມ້ເຮັດຫລືຫຍ້າກໍໄດ້ພື້ນຂອງໂຮງເຮືອນອາດປູດ້ວຍຊາຍຍິງເປັນການດີ ຫລື ເປັນຜົນດິນທໍາມະດາກໍໄດ້, ມີປະຕູເຂົ້າອອກໄດ້ສະດວກ, ໃນບໍລິເວນເຮືອນປຸກເຫັດຄວນມີຮີ່ມໄມ້, ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ມີຄວາມຊຸ່ມພາຍໃນໂຮງເຮືອນປຸກເຫັດຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ.

3.4 ອອກດອກຊ້າ

- ນໍາຖືງກ້ອນເຊື້ອໄປເປີດດອກ, ໃນຂະນະທີ່ເສັ້ນໃຍຍັງບໍ່ທັນຮັດຕົວຫລືຍັງບໍ່ທັນສະສົມອາຫານເທື່ອ.
- ໃນເຮືອນປຸກເຫັດແອອັດຫຼາຍ, ເພາະການຖ່າຍເທອາກາດຍັງບໍ່ໄດ້ດີ.
- ເຊື້ອເຫັດອ່ອນແອເກີນໄປ, ຈາກການຕໍ່ເຊື້ອມາແລ້ວຫລາຍໆຄັ້ງແລ້ວ.
- ອຸຫະພູມບໍ່ໄດ້, ຄວາມຊຸ່ມບໍ່ພຽງພໍ.

3.5 ດອກເຫັດນ້ອຍ,ແຕ່ບໍ່ໃຫຍ່ ແລະ ໃຫ້ຜົນຜະລິດຕົກຕໍ່າ

- ເຊື້ອເຫັດອ່ອນແອ, ຕ້ອງລ້ຽງເນື້ອເຫຍື່ອຈາກດອກເຫັດຄືນໄໝ່
- ອາຫານໃນຖືງກ້ອນເຊື້ອບໍ່ພຽງພໍເພາະດອກເຫັດເກີດເປັນດອກນ້ອຍຂຶ້ນເປັນຈໍານວນຫລາຍ.

3.6 ເກີດເປັນດອກຊ້າ ແລະ ບໍ່ຈະເລີນເຕີບໂຕອາການຫ່ຽວ ແຫ້ງຕາຍ

- ມີເຊື້ອຈຸລິນຊີເຂົ້າທໍາລາຍຂະນະເປີດຖືງກ້ອນເຊື້ອເນື່ອງຈາກໂຮງເຮືອນບໍ່ສະອາດ.
- ມີນໍ້າຂັງຢູ່ຖືງກ້ອນເຊື້ອເຫັດຫລາຍເກີນໄປ.

4. ພະຍາດ ແລະ ແມງໄມ້ສັດຕູຂອງເຫັດ

4.1 ພະຍາດຂອງເຫັດ

4.1.1 ລາຂຽວ ແລະ ລາສີສີ່ມ

ລາຂຽວ ແລະ ລາສີສີ່ມເປັນບັນຫາຫລາຍທີ່ສຸດໃນການປຸກເຫັດໃສ່ຖືງຢາງ, ລາຂຽວ ແລະ ລາສີສີ່ມມັກເກີດເນື່ອງຈາກວ່າໃນຖືງກອນເຊື້ອເຫັດມີສວ່ນປະສົມຂີ້ເລື້ອຍ, ຮໍ່າອ່ອນ ແລະ ອື່ນໆ, ໃນການຫົດນໍ້າເຂົ້າປາກຖືງກອນເຊື້ອເຫັດເຮັດໃຫ້ເກີດນໍ້າຂັງພາໃຫ້ກອນເຊື້ອເຫັດເໝົາແລ້ວມີເຊື້ອລາເຂົ້າ ແລະ

2.6 ການໃຫ້ນໍ້າແກ່ຖົງເຫັດ ແລະ ການເກັບດອກເຫັດ

- ການໃຫ້ນໍ້າເຫັດຄວນສັງເກດຄວາມຊຸ່ມໃນອາກາດ ຕາມປົກກະຕິ ແລ້ວການໃຫ້ນໍ້າມີໜຶ່ງໃຫ້ປະມານ 2-3 ຄັ້ງ, ຄວນຊົດຜິ່ນໃຫ້ເປັນຝອຍໃສ່ເທິງຖົງເຫັດ, ບໍ່ໃຫ້ເຂົ້າປາກຖົງເຫັດຫຼາຍຈົນເກີນໄປເພາະຈະເຮັດໃຫ້ຖົງກອ້ນເຊື້ອເຫັດໜ້າໄດ້.
- ການເກັບດອກເຫັດ ໃຫ້ປິດເອົາໝົດຈຸກຂອງເຫຼົ້າເຫັດ, ຄອຍປິດບໍ່ໃຫ້ຖົງເຫັດກະທົບກະເທືອນ, ອາຍຸຂອງດອກເຫັດປະມານ1-2 ວັນກໍສາມາດເກັບໄດ້.

3. ບັນຫາທີ່ພົບເຫັນໃນການປູກເຫັດນາງລົມນາງຝ້າ

3.1 ເສັ້ນໃຍບໍ່ຂະຫຍາຍລົງໃນຖົງກອ້ນເຊື້ອຂີ້ເລື້ອຍຫລັງຈາກເຂ່ຍ

ຫົວເຊື້ອແລ້ວ

- ຫົວເຊື້ອເຫັດບໍ່ມີຄຸນນະພາບຫົວເຊື້ອແກ່ຫລືໝົດອາຍຸ.
- ການບົ່ມຂີ້ເລື້ອຍມີສານເຄມີທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ເຫັດຊຶ່ງມີຄວາມເປັນກົດເປັນຕ່າງຫລາຍເກີນໄປ.
- ການບົ່ມຂີ້ເລື້ອຍປຽກເກີນໄປ ແລະ ເກີດເຊື້ອຈຸນລິນຊີອື່ນໆຂຶ້ນປະປົນຢູ່ນໍ້າ.

3.2 ເສັ້ນໃຍຂອງເຊື້ອເຫັດຂະຫຍາຍບາງຫລັງຈາກເຂ່ຍຫົວເຊື້ອແລ້ວ

ແລະ ເຮັດໃຫ້ເກີດດອກນອ້ຍ

- ການໃສ່ອາຫານເສີມນອ້ຍເກີນໄປ
- ການໜຶ່ງຂ້າເຊື້ອຖົງຂີ້ພະຍາດບໍ່ໄດ້, ເຮັດໃຫ້ເກີດເຊື້ອຈຸນລິນຊີຕ່າງໆເກີດຂຶ້ນໄດ້.
- ການບົ່ມວັດຖຸທີ່ນໍ້າມາປູກບໍ່ໄດ້ດີ ແລະ ວັດຖຸດີບໍ່ມີຄຸນນະພາບ.

2.2 ຊະນິດຂອງເຫັດນາງລົມ-ນາງຝ້າ

ເຫັດນາງລົມ ແລະ ຝ້າ ທີ່ຊາວກະສິກອນນິຍົມກັນປູກໂດຍທົ່ວໄປມີ 2 ຊະນິດ ຄື:

- ເຫັດນາງລົມ**

ເຫັດຈໍາພວກນີ້ຈັດເປັນເຫັດນາງລົມທີ່ຈະປູກຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ໃນສະພາບອາກາດທີ່ມີອຸນຫະພູມສູງ, ເໝາະສົມທີ່ຈະນໍາມາປູກໃນເຂດອົບອຸ່ນ, ເຫັດຈໍາພວກນີ້ສາມາດອອກດອກໄດ້ດີໃນອຸນຫະພູມລະຫວ່າງ 26-28 ອົງສາເຊ ແລະ ມີຜົນຜະລິດຫຼາຍກວ່າເຫັດນາງຝ້າ, ແຕ່ວ່າການເກັບຮັກສາບໍ່ໄດ້ດີເທົ່າເຫັດນາງຝ້າ, ຖ້າດອກແກ່ຈະຫຍາບ.

ດອກເຫັດນາງລົມ

- **ເຫັດນາງລົມຝ້າ**

ເຫັດຈຳພວກນີ້ຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ດີໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ມີອຸນຫະພູມຂອນຂ້າງຕໍ່າ,ສະນັ້ນຈຶ່ງເໝາະສົມນຳມາປູກໃນເຂດໜາວ, ຊຶ່ງເຫັດຈະອອກດອກໃນອຸນຫະພູມໃນລະຫວ່າງ 25-26 ອົງສາເຊ, ມີໝວກດອກໜາ ແລະ ມີຂະໜາດໃຫຍ່,ແຕ່ຜົນຜະລິດຈະຕໍ່າກວ່າເຫັດນາງລົມ.

ດອກເຫັດນາງຝ້າ

2.3 ຮູບຮ່າງລັກສະນະຂອງເຫັດນາງລົມປະກອບມີ 3 ພາກສ່ວນ

- **ໝວກດອກ**

ໝວກດອກມີລັກສະນະຄືຫອຍນາງລົມ,ໝວກດອກບານອອກບໍ່ຄືເຫັດເຜືອງ, ກາງດອກມີລັກສະນະໂກນເປັນອ່າງໝວກດອກມີເສັ້ນຜ່າສູນກາງ 5-15ຊມ, ໝວກຂອງດອກເປັນສີຂາວຫລືສີເທົາ ແລະ ລັກສະນະດອກຈະເປັນເນື້ອດຽວກັນກັບກ້ານດອກ.

2.4.8 ການປົ່ມຖົງກອ່ນເຊື້ອເຫັດນາງລົມ/ຝ້າ

ຖົງກອ່ນເຊື້ອເຫັດທີ່ເຂ່ຍເຊື້ອຮຽບຮ້ອຍແລ້ວຄວນປົ່ມໄວ້ໃນຫອ່ງທີ່ສະອາດຫລືຫອ່ງທີ່ບໍ່ມີລົມຝັດ, ບໍ່ໃຫ້ຖືກແສງແດດ, ເຮັດເປັນຮ້ານຊັ້ນປົ່ມຖົງກອ່ນເຊື້ອເຫັດ, ເສັ້ນໃຍເຫັດຂະຫຍາຍເຕັມຖົງປະມານ 3-4 ອາທິດແລ້ວເພື່ອໃຫ້ໃຫ້ເສັ້ນໃຍຮັດຕົວ ແລະມີການສະສົມອາຫານພອ້ມ ທີ່ຈະເກີດດອກ, ຈາກນັ້ນຈຶ່ງນຳຖົງກອ່ນເຊື້ອເຫັດເຂົ້າໄປໃນເຮືອນປູກເຫັດ.

ການປົ່ມຖົງກອ່ນເຊື້ອເຫັດນາງລົມ /ຝ້າ

2.5 ການເອົາຖົງກອ່ນເຊື້ອເຫັດເຂົ້າໂຮງເຮືອນປູກ

ເມື່ອເຫັນເສັ້ນໃຍເຫັດສີຂາວຂະຫຍາຍຕົວເຕັມຖົງແລ້ວ, ຈຶ່ງເອົານຳຖົງກອ່ນເຊື້ອເຫັດທີ່ປົ່ມໄວ້ນັ້ນເຂົ້າເຮືອນປູກ, ຈັດວາງເປັນແຖວຍາວຕາມຮ້ານທີ່ຈັດຕຽມໄວ້, ຫລັງຈາກນັ້ນນຳເອົາເຈ້ຍແລະສຳລິອອກຈາກປາກຖົງໃຫ້ໝົດ. ເຮືອນຂະໜາດ 4x6 ແມັດສາມາດບັນຈຸຖົງກອ່ນເຊື້ອໄດ້ປະມານ 4000 ຖົງ.

2.4.7 ການເຂັ້ມຫົວເຊື້ອເຫັດໃສ່ຖົງກອນຂີ້ເລື້ອຍ

- ຫົວເຊື້ອເຫັດຄວນເລືອກຫົວເຊື້ອທີ່ມີເສັ້ນໃຍຂະຫຍາຍຕົວເຕັມທີ່ໃນເມັດພັນພືດໃໝ່ໆເພາະຫົວເຊື້ອເຫັດໃນໄລຍະນີ້ກຳລັງແຂງແຮງ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ໄວ.
- ສະຖານທີ່ເຂັ້ມຫົວເຊື້ອຄວນເຂັ້ມໃນຫອ້ງທີ່ສະອາດ ແລະ ສາມາດປອ້ງກັນລົມ, ດັ່ງນັ້ນຄວນເຂັ້ມໃນຕອນເຊົ້າ ແລະ ຕອນແລງ. ການເຂັ້ມຫົວເຊື້ອເຫັດຄວນໃຊ້ເຂັ້ມເຂັ້ມເຊື້ອລົນໄຟກະຕຽງເຫຼົ້າ 90 ແລ້ວປ່ອຍໃຫ້ເຢັນເສັ້ຍກອນ, ເອົາເຂັ້ມເຂັ້ມເມັດພັນພືດທີ່ມີເຊື້ອເຫັດອອກຈາກກັນ (ສັ່ນຫລືຕີແກ້ວຫົວເຊື້ອເຫັດເພື່ອໃຫ້ເມັດພັນພືດອອກຈາກກັນ) ສະດວກໃນການເຂັ້ມເຊື້ອເຫັດໃສ່ຖົງກອນຂີ້ເລື້ອຍໃສ່ປະມານ 15-20 ເມັດຕໍ່1ຖົງ, ຈາກນັ້ນເອົາມືຈັບປາກຖົງສັ່ນໆ 2-3 ເທື່ອ ເພື່ອໃຫ້ຫົວເຊື້ອເຫັດກະຈາຍອອກແລ້ວອັດຈຸກສຳລິອັດດ້ວຍເຈ້ຍ.

ການເຂັ້ມຫົວເຊື້ອເຫັດນາໆລົມໃສ່ຖົງກອນຂີ້ເລື້ອຍ

- ກ້ານດອກ
ກ້ານດອກເປັນສ່ວນທີ່ຢູ່ກາງດອກ, ໃນອາກາດຮ້ອນຖ້າຖືກ ແສງ ຫລາຍກ້ານດອກຂອນຂ້າງສັ້ນ
- ກົບດອກ
ກົບດອກເຫັດມີລັກສະນະເປັນແຜ່ນບາງໆສີຂາວຫລືສີເທົາ, ບໍລິເວນກົບດອກເປັນບ່ອນສ້າງສະປໍຂອງເຫັດນາໆລົມເປັນລັກສະນະຝຸ່ນລະອອງສີຂາວ.
ໝາຍແຫດ: ສ່ວນວ່າເຫັດນາໆ ຝ້າຮູບຮ່າງລັກສະນະ ແລະ ສ່ວນປະກອບແມ່ນຄືກັນກັບເຫັດນາໆລົມ ແຕ່ກາຕ່າງແຕ່ເຫັດນາໆຝ້າຈະເປັນສີດຳກວ່າ

2.4 ການເຮັດຖົງກອນເຊື້ອເຫັດນາໆລົມ

2.4.1 ອຸປະກອນໃນການເຮັດຖົງກອນເຊື້ອເຫັດ

- ຖົງຢາງກັນຮ້ອນ ຂະໜາດ 7x12 ຊັງຕີແມັດ ຫລື 7x15 ຊັງຕີແມັດ.
- ຂີ້ເລື້ອຍໄມ້ເນື້ອນອ່ອນ, ຫລືເຝືອງແຫ້ງທີ່ຕັດເປັນທ່ອນນ້ອຍໆ.
- ອາຫານເສີມປະກອບດ້ວຍເຂົ້າປຽນຫລືແປ້ງເຂົ້າໜຽວ, ເຂົ້າຈ້າວ, ສາລິບິດ ແລະ ຮຳອ່ອນ.
- ດິເກືອ, ຍິບຊຳ, ປຸນຂາວ ແລະ ຜູໄມ້.
- ອຸປະກອນໃນການປະສົມຂີ້ເລື້ອຍເຊັ່ນ: ຊໍວນ, ຄູ, ປົວຫົດນໍ້າ, ຝ້າ ແລະ ຊິງຊິງ.
- ໝໍ້ໜັງຖົງກອນເຊື້ອ, ກະຕຽງ, ນໍ້າເຫຼົ້າ90ມິໄວ້ສຳລັບໄຕ້ກະຕຽງຂ້າເຊື້ອ ແລະ ທຳຄວາມສະອາດມື.

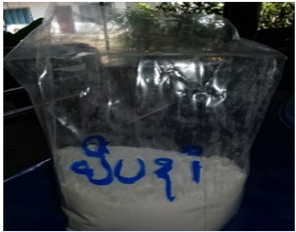
ຂີ້ເລື້ອຍ

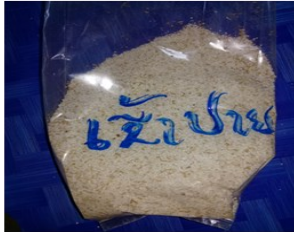
ຮ່າອ່ອນ

ດີເກືອ

ຍີບຊຳ

ເຂົ້າປຽນ

ປຸນຂາວ

ຖົງຢາງ

ດອນອັດ

ປອກຄໍ

2.4.2 ສຸດຕ່າງໆທີ່ໃຊ້ໃນການເຮັດຖົງກອ່ນເຊື້ອເຫັດ

ວັດສະດຸໃນການເຮັດຖົງກອ່ນເຊື້ອເຫັດຜູ້ປຸກເຫັດສາມາດຫາໄດ້ໃນທ້ອງຖິ່ນຂອງຕົນເອງ, ສ່ວນອາຫານເສີມທີ່ໃຊ້, ຖ້າໃຊ້ຫລາຍຜົນຜະລິດກໍຈະສູງ, ແຕ່ໂອກາດຕິດເຊື້ອໄດ້ໄວດັ່ງນັ້ນຄວນໜຶ່ງໃຫ້ສຸກດີ, ການໃຊ້ອາຫານເສີມຄວນໃຊ້ໃນອັດຕາສ່ວນທີ່ເໝາະສົມ, ໃຫ້ຖືກຕາມສຸດທີ່ໃຊ້ໃນການປຸກເຫັດມີຄື:

2.4.6 ການໜຶ່ງຖົງກອ່ນຂີ້ເລື້ອຍ

- ການໜຶ່ງຕ້ອງດັ່ງໄຟໃສ່ໃຫ້ສະໜ່າສະເໝີໃຫ້ອຸນຫະພູມ 95-100 ອົງສາເຊ ໃຊ້ເວລາປະມານ 2-3 ຊົ່ວໂມງ, ຖ້າໜຶ່ງ ໃຫ້ອຸນຫະພູມ 90-95 ອົງສາເຊ ໃຊ້ເວລາປະມານ 4-5 ຊົ່ວໂມງ.
- ໜ້າໜຶ່ງທີ່ເຮັດດ້ວຍຝຸ່ມສາມາດບັນຈຸຖົງກອ່ນເຊື້ອເຫັດໄດ້ 100-110 ຖົງ, ສ່ວນທາງໃນໜ້າໜຶ່ງໃຫ້ເອົາໄມ້ເຮັດເປັນຕະແກງ, ເພື່ອຮອງຖົງ, ປະມານ 12-15 ຊມ, ຈາກນັ້ນນຳເອົາຖົງຂີ້ເລື້ອຍມາບັນຈຸໃສ່ໜ້າໜຶ່ງໂດຍລຽນຖົງທາງຕັ້ງໃຫ້ເຕັມຝຸ່ມ, ຈາກນັ້ນເອົາແຜ່ນຢາງປົກຫຸ້ມປາກໜ້າແລ້ວເອົາເຊືອກມັດອອ້ມໃຫ້ແໜ້ນ ແລະ ເຈາະຮູຊຳປາຍນິ້ວກອ້ຍໃສ່ແຜ່ນຢາງໃຈກາງໜ້າໜຶ່ງເພື່ອໃຫ້ອາຍນ້ຳອອກ, ສະນັ້ນດັ່ງໄຟໃສ່ໜ້າໜຶ່ງໃຫ້ສະໜ່າສະເໝີໃຊ້ເວລາທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ແລ້ວຈຶ່ງຖອຍໄຟອອກໝໍ້.

ການໜຶ່ງຂ້າເຊື້ອພະຍາດດ້ວຍຝຸ່ມ

2.4.5 ການບັນຈຸຂີ້ເລື້ອຍ ແລະ ເຜືອງ ເຂົ້າຖົງຢາງ

ນໍາຂີ້ເລື້ອຍ ແລະ ເຜືອງທີ່ປະສົມອາຫານເສີມໄວ້ແລ້ວມາບັນຈຸໃສ່ຖົງຢາງກັນຮອນຂະໜາດ 7 x 12 ຊິງຕິແມັດ ແລ້ວອັດກອນຂີ້ເລື້ອຍ ແລະ ເຜືອງໃຫ້ແໜ້ນສົມຄວນ, ບັນກ້ອນຖົງຂີ້ເລື້ອຍໃຫ້ຢູ່ໃນ, ນໍ້າໜັກຖົງຂີ້ເລື້ອຍ ປະມານ 1,ກິ ໂລກຼາມ, ຖ້າເປັນຖົງເຜືອງບົ່ມໃຫ້ຢູ່ໃນລະຫວ່າງ 8 ຂິດ ຫຼື 0,8 ກິໂລກະລາມ ຫລັງຈາກອັດກອນໃຫ້ແໜ້ນແລ້ວຈຶ່ງໃສ່ຄໍປາກຖົງແລ້ວໃຊ້ຢາງບັງຮັດອັດດ້ວຍຝ້າຍຫລືສໍາລີ ເອົາເຈ້ຍອັດທັບຮັດດ້ວຍຢາງບັງອີກຄັ້ງໜຶ່ງ, ຈາກນັ້ນຈຶ່ງນໍາເອົາຖົງກ້ອນຂີ້ເລື້ອຍບົ່ມເລື້ອຍ ແລະ ເຜືອງໄປໜຶ່ງຂ້າເຊື້ອພະຍາດ.

ການບັນຈຸເຜືອງເຂົ້າຖົງຢາງ

ການອັດຖົງຂີ້ເລື້ອຍ ແລະ ເຜືອງ ເຂົ້າຖົງຢາງ

ຕາຕະລາງທີ1: ສູດທີ 1

ລ/ດ	ລາຍການ	ຈໍານວນ
1	ຂີ້ເລື້ອຍໄມ້ເນື້ອອ່ອນ	100 ກິໂລ
2	ຮໍາອ່ອນ	10 ກິໂລ
3	ເຂົ້າປຽນ	4 ກິໂລ
4	ຍົບຊໍາ	1 ກິໂລ
5	ຜູໄມ້	1 ກິໂລ
6	ດິເກືອ	0, 3 ກິໂລ
7	ປຸນຂາວ	1 ກິໂລ
8	ຄວາມຊຸ່ມ	60-70 ເປັນເຊັ່ນ

ຕາຕະລາງທີ2: ສູດທີ 2

ລ/ດ	ລາຍການ	ຈໍານວນ
1	ຂີ້ເລື້ອຍໄມ້ເນື້ອອ່ອນ	100 ກິໂລ
2	ຮໍາອ່ອນ	8 ກິໂລ
3	ແປ້ງເຂົ້າໜຽວ	-
4	ຍົບຊໍາ	1 ກິໂລ
5	ຜູໄມ້	1 ກິໂລ
6	ດິເກືອ	0,2 ກິໂລ
7	ປຸນຂາວ	1 ກິໂລ
8	ຄວາມຊຸ່ມ	60-70 ເປັນເຊັ່ນ

2.4.3 ວິທີການປົ່ມຂີ້ເລື້ອຍ ແລະ ການຮ່ອນ

- ຂີ້ເລື້ອຍທີ່ຈະນຳມາປຸກເຫັດຄວນເປັນຂີ້ເລື້ອຍໄມ້ເນື້ອອ່ອນ, ຄວນເປັນຂີ້ເລື້ອຍລວ້ນໆບໍ່ມີເສດໄມ້, ຖ້າມີໃຫ້ຮ່ອນເສດໄມ້ອອກກ່ອນ.
- ການປົ່ມຂີ້ເລື້ອຍດີແທ້ໃຫ້ປົ່ມໃສ່ປູນຂາວປະໄວ້ກ່ອນປະມານ 3-4 ເດືອນຍິ່ງເປັນການດີ.
- ເມື່ອນຮອດເວລາ 3-4 ເດືອນຈຶ່ງນຳມາຮ່ອນເພື່ອເອົາສິ່ງເສດເຫຼືອອອກໃຫ້ໝົດ.
- ຈາກນັ້ນກໍ່ນຳມາຊັງຂີ້ເລື້ອຍຕາມອັດຕາສ່ວນທີ່ຈະເຮັດ.
- ນຳເອົາອາຫານເສີມມາໃສ່ຕາມອັດຕາສ່ວນທີ່ຈະເຮັດ.

ການຮ່ອນຂີ້ເລື້ອຍ

2.4.4 ວິທີການປົ່ມຝ້ອງ

ນຳເອົາຝ້ອງໄປຊັງຕາມອັດຕາສ່ວນທີ່ຕ້ອງການເມື່ອຊັງສຳເລັດແລ້ວໃຫ້ນຳເອົາຝ້ອງໄປປົ່ມໃສ່ນ້ຳໃຫ້ຊຸ່ມປະມານ 60-70% ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຝ້ອງ ອ່ອນຈາກນັ້ນກໍ່ນຳເອົາຝ້ອງໄປຝັກເປັນຕ່ອນປະມານ 3-5 ຊັງຕີແມັດ ເມື່ອຝັກສຳເລັດແລ້ວເອົາປູນຂາວໃສ່ໃນອັດຕາສ່ວນທີ່ຈະເຮັດ, ປົ່ມປະໄວ້ປະມານ 9 ວັນ 3 ວັນໄດ້ປັ້ນກອງຝຸ່ນປົ່ມເທື່ອໜຶ່ງເມື່ອໄດ້ຄົບ 9 ວັນ ແລ້ວໃຫ້ເອົາອາຫານເສີມໃສ່ຕາມທີ່ອັດຕາສ່ວນ, ພາຍຫຼັງໃສ່ແລ້ວໃຫ້ບັນຈຸໃສ່ຖົງຢາງກັນຮ້ອນຂະໜາດ 7x12 ນິ້ວ, ໃຫ້ບັນຈຸໄດ້ປະມານ 7-8 ຂິດ/ຖົງ, ສ່ວນວ່າຂັ້ນຕອນຕໍ່ໄປແມ່ນປະຕິບັດຄື.

ການປົ່ມຝ້ອງ

ການປົ່ມຂີ້ເລື້ອຍ ແລະ ເຝືອງໃສ່ອາຫານເສີມ